

RECENSIONES

RODRÍGUEZ RODRÍGUEZ, X., FELPETO CARBALLEIRA, X. M. (2021)
(Coords.)

Cabreiros, 15 anos de dinamización comunitaria. Olladas e recursos interxeneracionais no rural.

Concello de Xermade / Deputación de Lugo.

Por David García Romero

Universidade de Santiago de Compostela

d.garcia.romero@usc.es

REVISTA GALEGA
DE EDUCACIÓN
PUBLICACIÓN DE NOVA ESCOLA GALEGA

ISSN: 1132-8932

Páx. 88-89

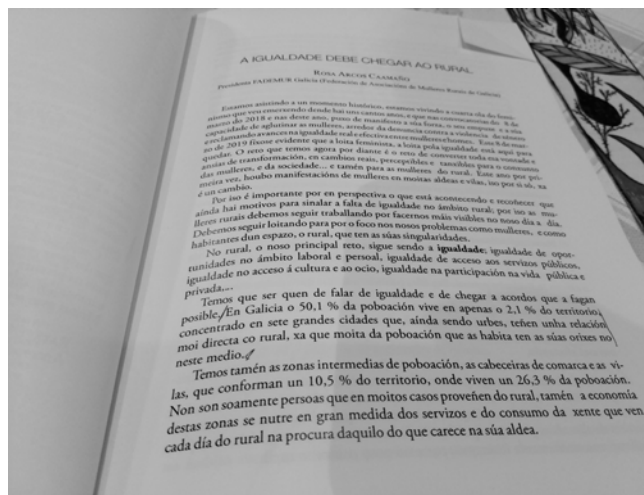

Nunca é inxenuo ou neutral o lugar dende o que se mira ou comenta unha obra. Neste caso, quen escribe estas liñas mira os movementos sociais do medio rural dende o que chamarían unha participación periférica lexítima (Lave e Wenger, 2003): explorando o que xa existe e tentando achegar a enerxía e compromiso propio. Non porque o medio rural me sexa alleo, senón porque o meu proceso de socialización, como o de tantas outras persoas, nos foi afastando dos nosos lugares como se neles non houbera futuro (García-Romero e Salido, en prensa).

Dende esa posición, este libro que relata o construído nas Xornadas Interxeneracionais en Cabreiros e as olladas de moitas persoas implicadas, resulta un tesouro. Pois é unha obra polifónica (Bajtín, 2001), na que se expresan voces que comparten compromisos, pero tamén tensións. Sen dúbida, tamén para visións con máis bagaxe no tema resultará unha lectura enriquecedora polo traballo que no libro se fai por intercalar a documentación de actividades e novas con capítulos máis reflexivos; atoparase de seguro ideas provocadoras e, especialmente, debate sobre diversos temas urxentes no medio rural.

O libro comeza, moi axeitadamente, con voces que chaman á esperanza, argumentando que en Cabreiros se dan cita cada ano argumentos e persoas que dan razóns para seguirmos adiante, debuxando o medio rural como un espazo de posibilidades, tanto polo que respecta ao seu patrimonio coma a xente que pode levalo adiante.

Respecto a en que se constitúen esas posibilidades débúxase unha das tensións, entre voces que avogan máis pola reprodución do xa dado, incidindo na imaxe do rural como "esencia de Galicia" ou ao mito da "Galicia céltica", fronte a outras que empuxan máis pola vida da comunidade fundamentada na transformación que é sinónimo de vida. No vértice destas posturas pode atoparse un capí-

tulo sobre o xogo tradicional, que fala deste como transmisor de cultura conxelada, mais resulta evidente que no propio xogo hai unha maneira de funcionar transformadora, na que quen xoga redefina normas e maneiras de ver.

Esta tensión trasládase tamén á análise sociopolítica, xa que atopamos capítulos que se centran no medio rural como un lugar de necesidades, partindo dun abandono que se narra como algo que "sinxelamente aconteceu", fronte a outros capítulos que analizan e redebuxan as razóns para chegarmos a onde estamos, como é a identificación do rural co atraso fronte ao progreso do urbano, a invisibilización no sistema de ensino ou a negligencia das institucións respecto a políticas que transcendan a promoción económica do sector primario. De especial interese son dous capítulos que se entenden mellor en conxunto, un que fala da necesidade nun novo pacto "rural-urbano", mirando o sistema territorial na súa integridade, e outro que sinala as políticas con perspectiva de xénero para realmente ter unha mirada comunitaria que trate o medio rural como un lugar onde desenvolver proxectos de vida, máis aló dunha paraxe de onde extraer recursos.

De maneira coherente con esa mirada integral e comunitaria están as voces que relatan as posibilidades que ofrece o asociacionismo, quizais única posibilidade que queda para fomentar a vida no territorio, así coma a potencialidade da educación social para promover a perspectiva comunitaria ao entender o territorio como un lugar no que aprendemos necesariamente involucrando todos os momentos do ciclo vital (non podemos esquecer a relevancia da interxeneracionalidade), e que se lle cadra aprende el mesmo.

Dita referencia ás aldeas e parroquias como depositarias de suxeitos colectivos, soberanos, a miúdo referidos como veciñanza, é unha constante nas diferentes voces que se expresan. Esta constante, xunto ao compromiso polo tema común que trae ás voces a escena, a dinamización comunitaria no rural, son testemuñas de que Cabreiros é un exemplo de persistencia e de espazo de diálogo, dúas necesidades para o noso territorio ás que este deixa achegarse coma fiestra. ■

REFERENCIAS

- BAJTÍN, M.M. (2001). *Yo también soy: (fragmentos sobre el otro)*. Mexico: Taurus.
- GARCÍA-ROMERO, D. Y SALIDO (en prensa). *Crisis ecosocial, Epistemicidio e un diálogo Pendente*. Mazarelos.
- LAVE, J., & WENGER, E. (2003). *Aprendizaje situado: participación periférica legítima*. UNAM, Facultad de Estudios Superiores Iztacala.